ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ბიზნესის, ტექნოლოგიებისა და განათლების ფაკულტეტი

ელისო ფუტკარამე

სავალუტო ბაზარი და მისი გავლენა საქართველოს ბიზნეს გარემოზე

ზიზნეს ადმინისტრირების სამაგისტრო პროგრამა საბანკო და საფინანსო საქმე

ნაშრომი შესრულებულია ბიზნეს ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხის მოსაპოვებლად

ხელმძღვანელი: ნიკა მეგუთნიშვილი

მოწვეული ლექტორი

განაცხადი

როგორც წარმოდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოყენებულ, გამოსაყენებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

მაგისტრი ელისო ფუტკარაძე 19/06/2022

აბსტრაქტი

მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნებს შორის მჭიდრო ურთიერთობების ჩამოყალიბების კვალდაკვალ იკვეთება საერთო სისტემების არსებობის აუცილებლობა. ერთიანი პრინციპების ჩამოყალიბება, რათა ისეთი ელემენტები როგორიცაა მაგალითად ქვეყნის ეროვნული ვალუტა ფუნქციონირებდეს გამართულად. აუცილებელია ქვეყნის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი მამოძრავებელი ძალა მიზანმიმართულად უკავშირდებოდეს მსოფლიო ბაზარს.

ერთ-ერთი ასეთ ერთიან სისტემას წარმოადგენს სავალუტო ბაზარი, სადაც ხდება სხვადასხვა მონაწილეების მიერ ვალუტის გაცვლით კურსზე ზემოქმედება. აქ ხდება ვალუტების ყიდვა გაყიდვა. მონაწილეების ინტერესს სავალუტო კურსის ცვლილებისგან მიღებული მოგება წარმოადგენს. თუმცა ამისათვის საჭიროა ბაზრის მუშაობის პრინციპების ცოდნა აქ არსებული რისკების შეფასება.

ნაშრომის ლიტერატურული ჩარჩოს ფარგლებში მიმოხილულია სავალუტო ბაზრის სხვადასხვა ასპექტი, მათ შორის აქ მონაწილეობის წესები. საქართველოს კავშირი და შემუშავებული გეგმა თუ როგორ გახდეს ერთიანი სისტემის სრულფასოვანი წევრი.

თეორიული ჩარჩო მოიცავს ასევე ქართული ეროვნული ვალუტის თავისებურებების აღწერას. კრიზისული პერიოდების განხილვას, რათა ფართო წარმოდგენა შეიქმნას ლარის ფუნქციურობის შესახებ. გარდა ამისა კვლევის ფარგლებში მოხდა დოლარიზაციის საკითხის გაანალიზება და დაკავშირება საქართველოს ბიზნესის განვითარებასთან.

კვლევამ აჩვენა, რომ ბიზნეს სექტორი დამოკიდებულია სავალუტო ბაზარზე მომხდარ ცვლილებებზე. უარყოფითად მოქმედებს თითოეულ კომპანიაზე გაცვლითი კურსის ცვალებადობა. ასევე აღმოჩნდა, რომ კომპანიებს არ აქვთ შემუშავებული სტრატეგია, თუ როგორ გაუმკლავდნენ გაუფასურებულ ლარს. გარდა ამისა რისკიან გადაწყვეტილებებს იღებენ სესხის აღებისას, რადგან ამჯობინებენ სესხის დოლარში აღებას.

Abstract

In the wake of the establishment of close relations between different countries of the world, the need for common systems is evident. Establish unified principles to ensure that elements such as the national currency of a country function properly. It is necessary for one of the most important driving forces of the country to be purposefully connected to the world market.

One such unified system is the foreign exchange market, where the exchange rate is influenced by different participants. This is where currencies are bought and sold. The interest of the participants is the profit received from the change of the exchange rate. However, this requires knowledge of the principles of market operation to assess the risks here.

The literary framework of the paper reviews various aspects of the foreign exchange market, including the rules for participation here. Union of Georgia and developed plan on how to become a full member of the unified system.

The theoretical framework also includes a description of the peculiarities of the Georgian national currency. Review of crisis periods to get a broader idea of the functionality of the gel. In addition, the issue of dollarization was analyzed and linked to the development of Georgian business.

Research has shown that the business sector is dependent on changes in the foreign exchange market. Exchange rate volatility has a negative effect on each company. It also turned out that companies have not developed a strategy on how to deal with the depreciated GEL. In addition, they make risky decisions when taking out a loan because they prefer to take out a loan in dollars.